

Älvdalens kommun
Älvdaelien tjielte

Informationskväll om demografins utmaningar

Varmt välkomna att delta i en viktig
diskussion om kommunens framtid.

Älvdalens kommun
Älvdaelien tjielte

Deltagare

Peter Egardt (S) – kommunstyrelsens ordförande

Maria Eriksson (C) - kommunstyrelsens första vice ordförande

Roger Eriksson (SD) - kommunstyrelsens andre vice ordförande

David Paulsson (S) - ordförande i Barn- och utbildningsutskottet

Torbjörn Zakrisson (C) - ordförande i Vård- och omsorgsutskottet

Kristian Koivumäki - kommundirektör

Torbjörn Martinsson - chef Barn- och utbildningsförvaltningen

Björn Tegnér - chef Samhällsutvecklingsförvaltningen

Maria Särnblad - tf chef Vård- och omsorgsförvaltningen

och ALLA ni förstås

Innehåll

- Befolkningen på många håll i världen minskar
- Befolkningsutveckling i Sverige
- Befolkningsutveckling barn och unga – riket och Älvdalens kommun
- Befolkningsutveckling äldre - i riket och Älvdalen
- Kompetensförsörjning - personer i arbetsförålder
- Demografin påverkar välfärden (skola, vård och omsorg)
- Kommunal serviceplan – lokal anpassning och utveckling
- Reflektioner och frågor

Älvdalens kommun
Älvdaelien tjielte

Hålltider

Paus: Klockan 18.00

Avslut: Klockan 19.00

Demografin påverkar välfärden

- Färre barn och unga påverkar förskolan och skolan i *alla* kommuner.
- Kraftigt ökade behov av personal inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården.
- Samtidigt marginell ökning av personer i arbetsför ålder.
- Omfördelning av resurser nödvändigt.
- Beslut måste fattas utifrån lokala behov och förutsättningar.

euro news. Latest Europe World EU Policy Business Travel Euroview

News > World > Euronews Witness

Demographic decline: Greece faces alarming population collapse

euro news.

F&D | Picture This

DEMOGRAPHIC DECLINE

Falling fertility and aging populations pose significant challenges for many economies

CNN World Africa Americas Asia More

World / Asia

South Korea's birth rate is so low, the p... wants to create a ministry to tackle it

By [Jessie Yeung](#), [Alex Stambaugh](#) and [Yoonjung Seo](#), CNN
3 minute read · Published 5:25 AM EDT, Thu May 9, 2024

f X e

POPULAR MECHANICS

HOME LATEST STORIES SCIENCE MILITARY POP MECH PRO

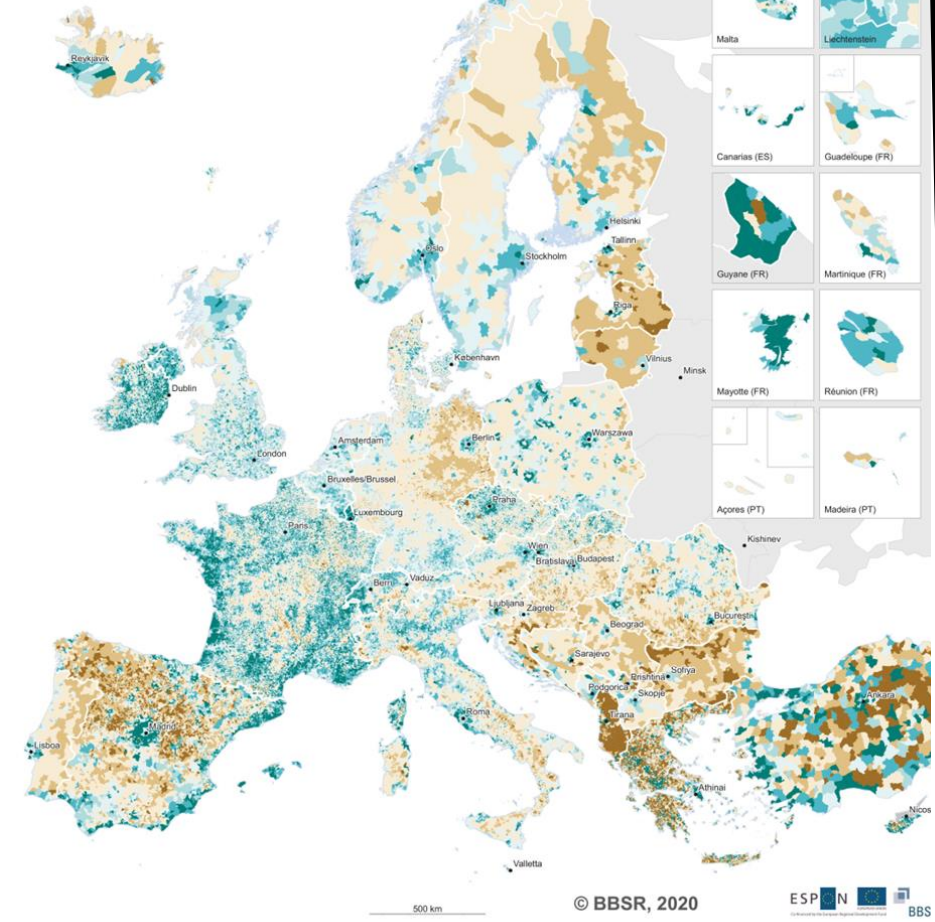
THE BEST SNOW SHOVELS | OSPREY FLEET GROUNDED | HOW MANY B-21S WE NEED | WWI'S TRENCH STALEM

Science > Our Planet

Earth Is Kinda Running Out of People

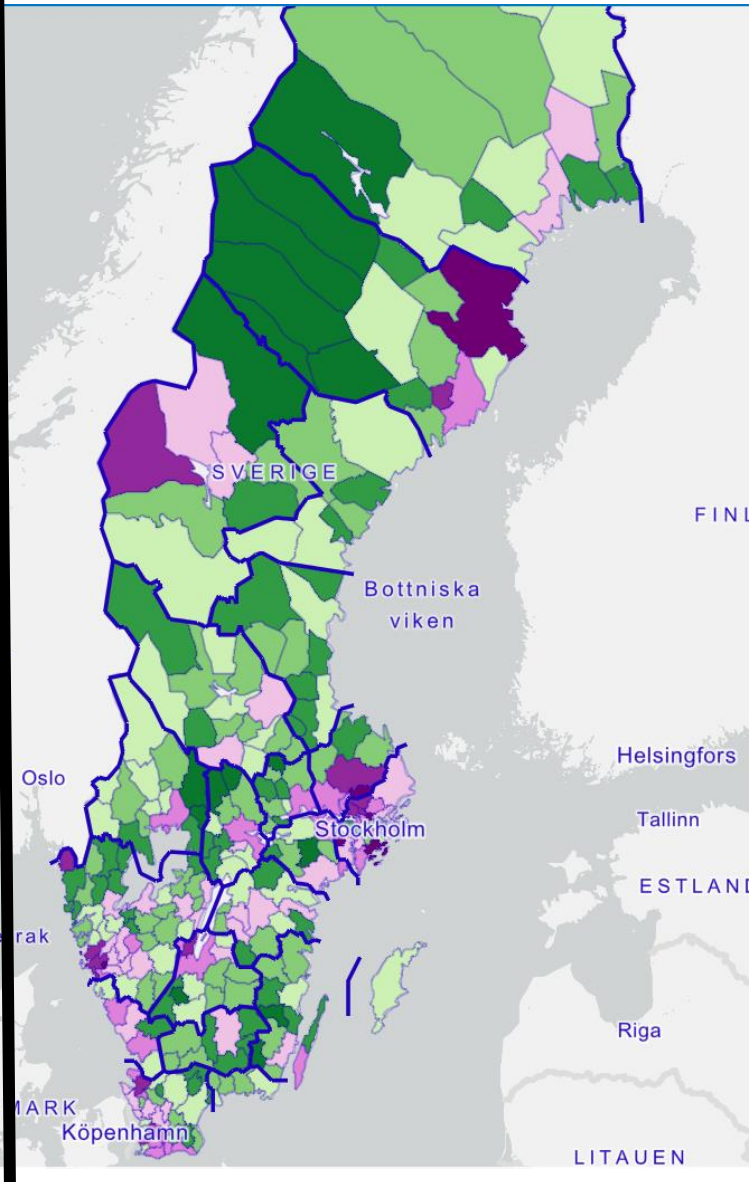
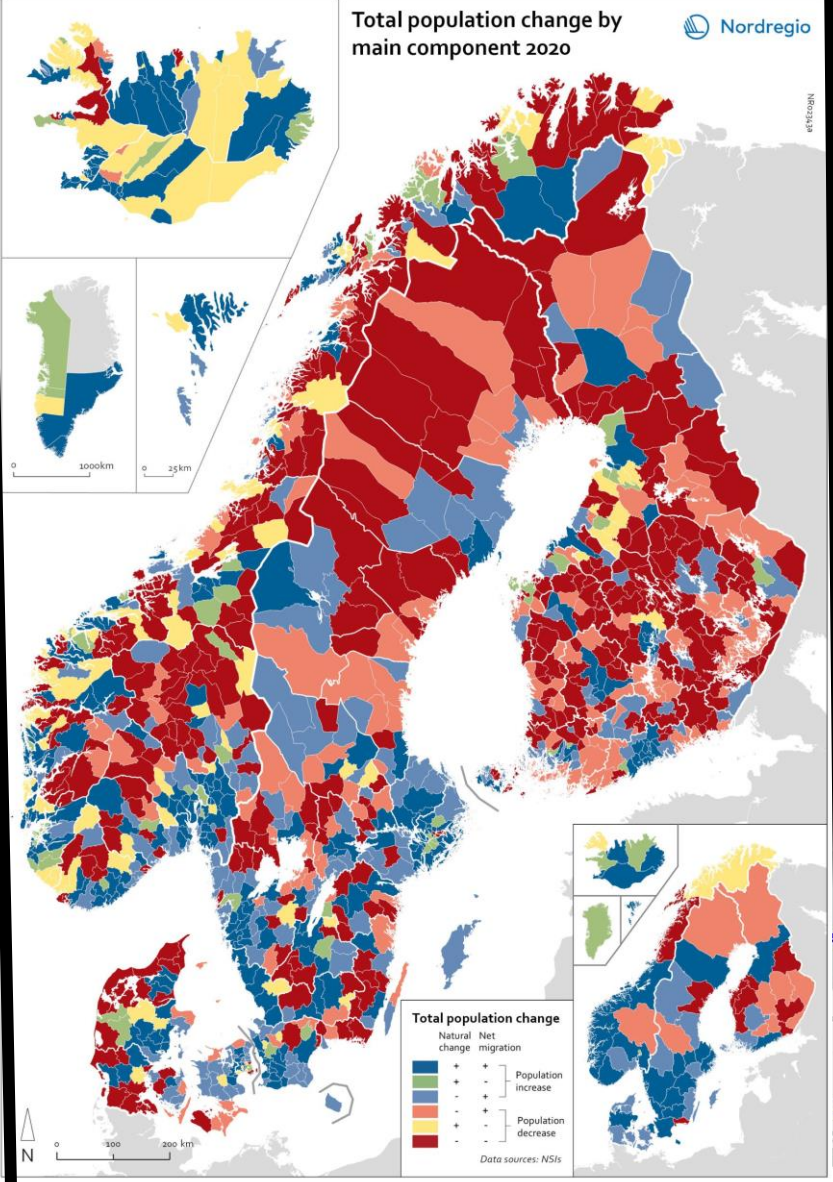
We need some more humans—or else.

n den Gemeinden

Total population change by main component 2020

Nordregio

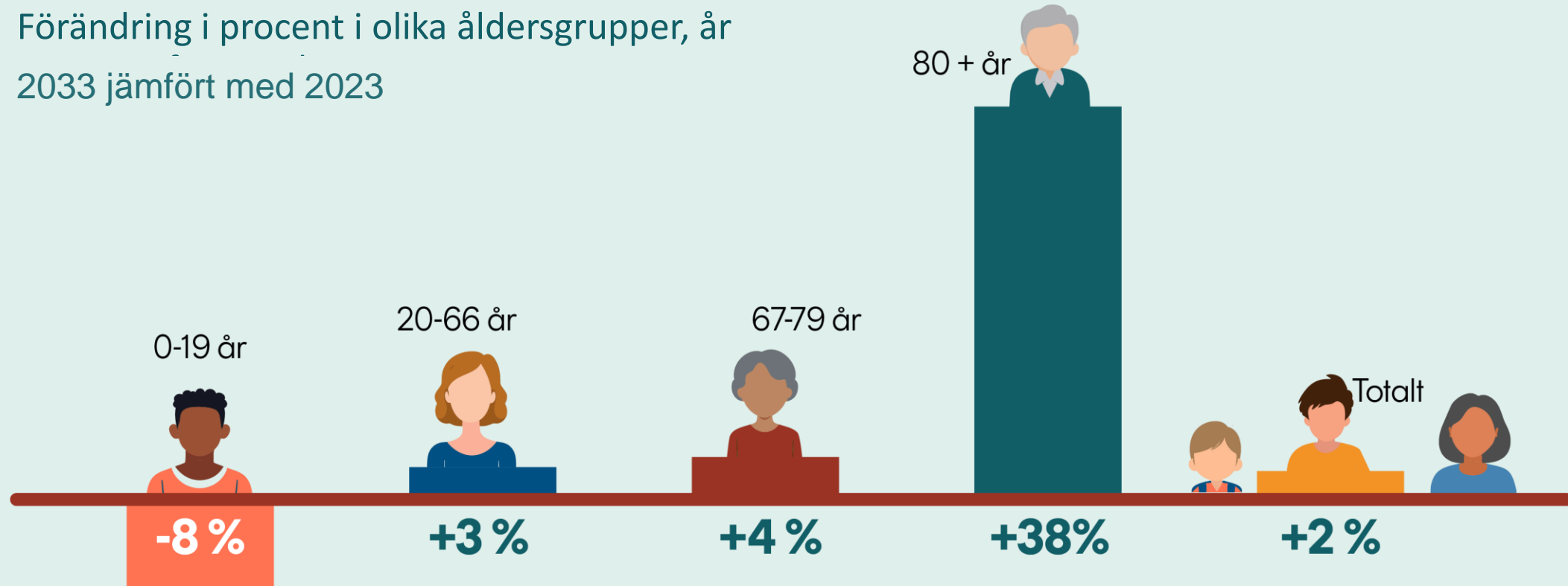
Demografi & lokal politik

- Det är svårt, men nödvändigt att planera för förändring.
- Extra svårt är det om förändringen är en man inte önskar sig.
- Extra svårt om förändringen och dess konsekvenser kommer smygande.

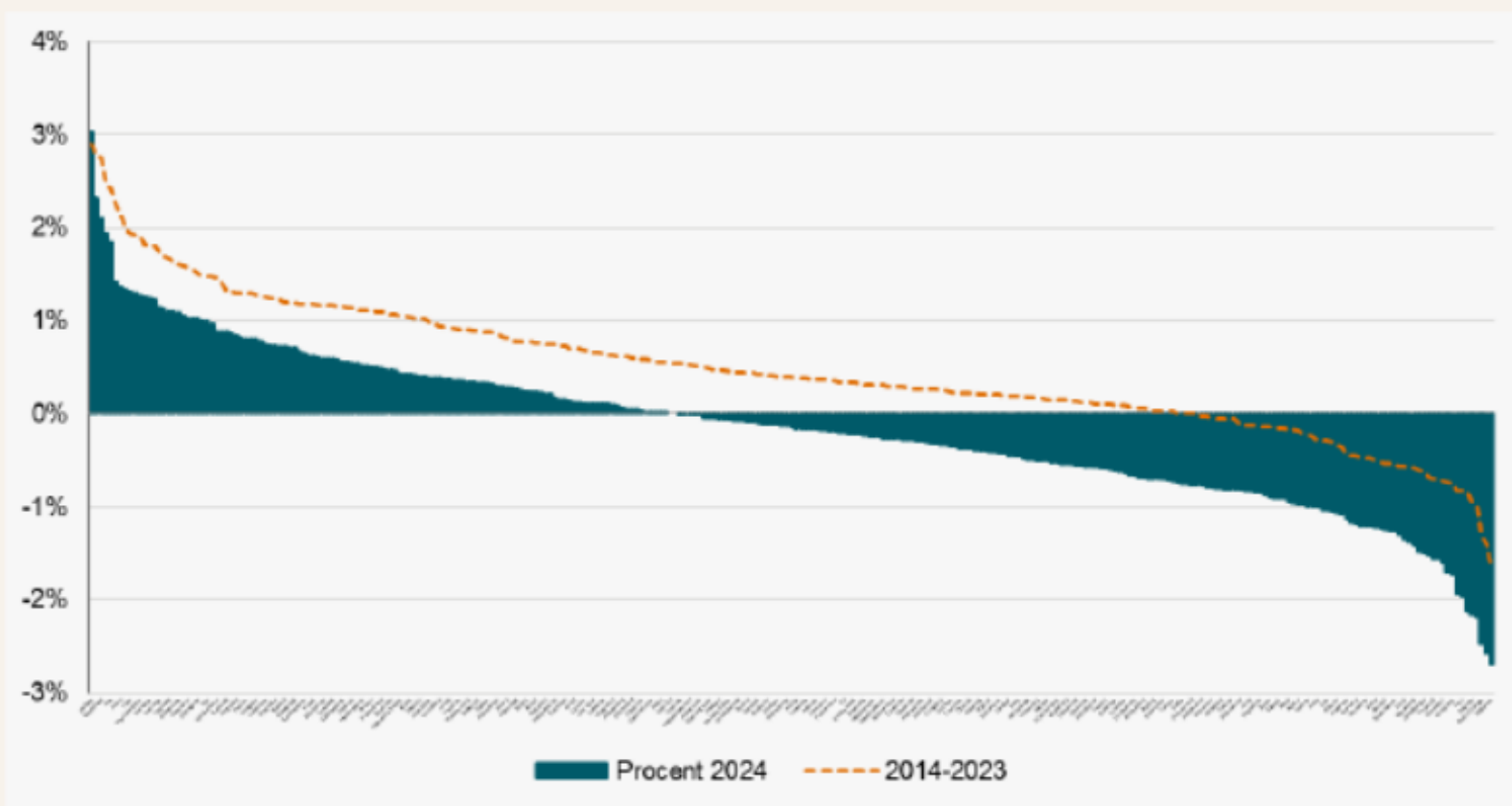
Befolkningsförändringar i Sverige

Förändring i procent i olika åldersgrupper, år 2033 jämfört med 2023

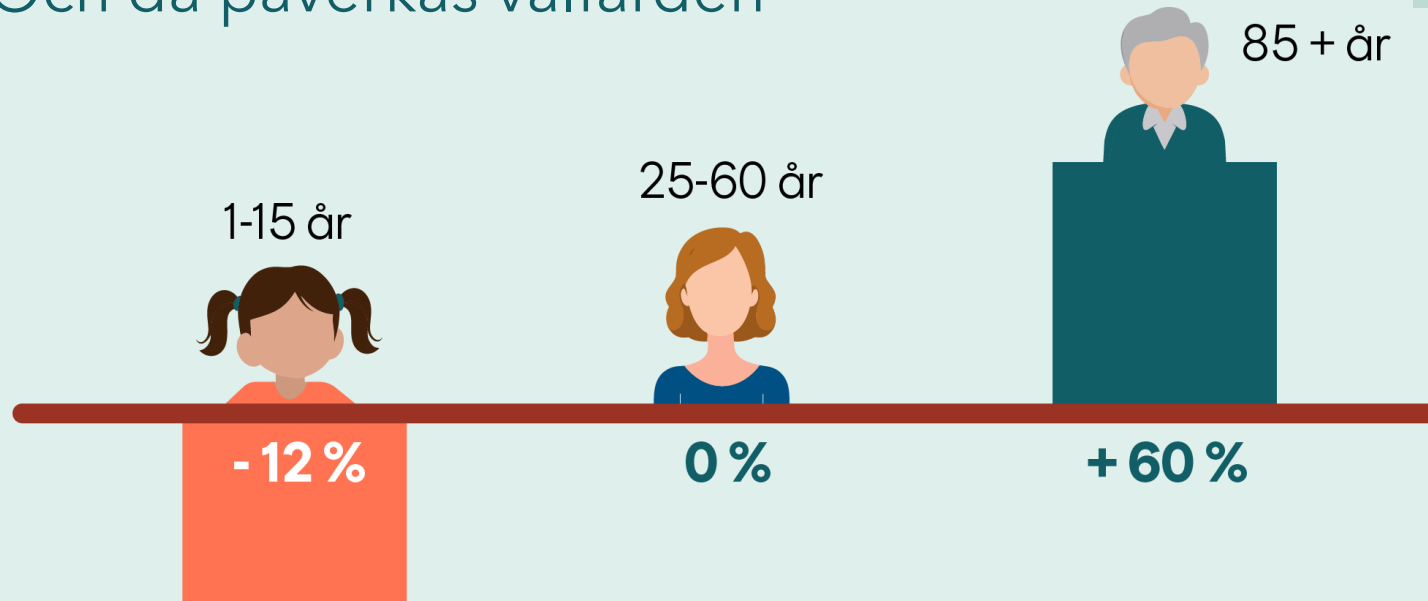
Kommunernas befolknings- utveckling

- Totalt ökade befolkningen i riket endast med 0,3 procent 2024.
- I 169 kommuner minskade befolkningen 2024.

Befolkningen ändras

Och då påverkas välfärden

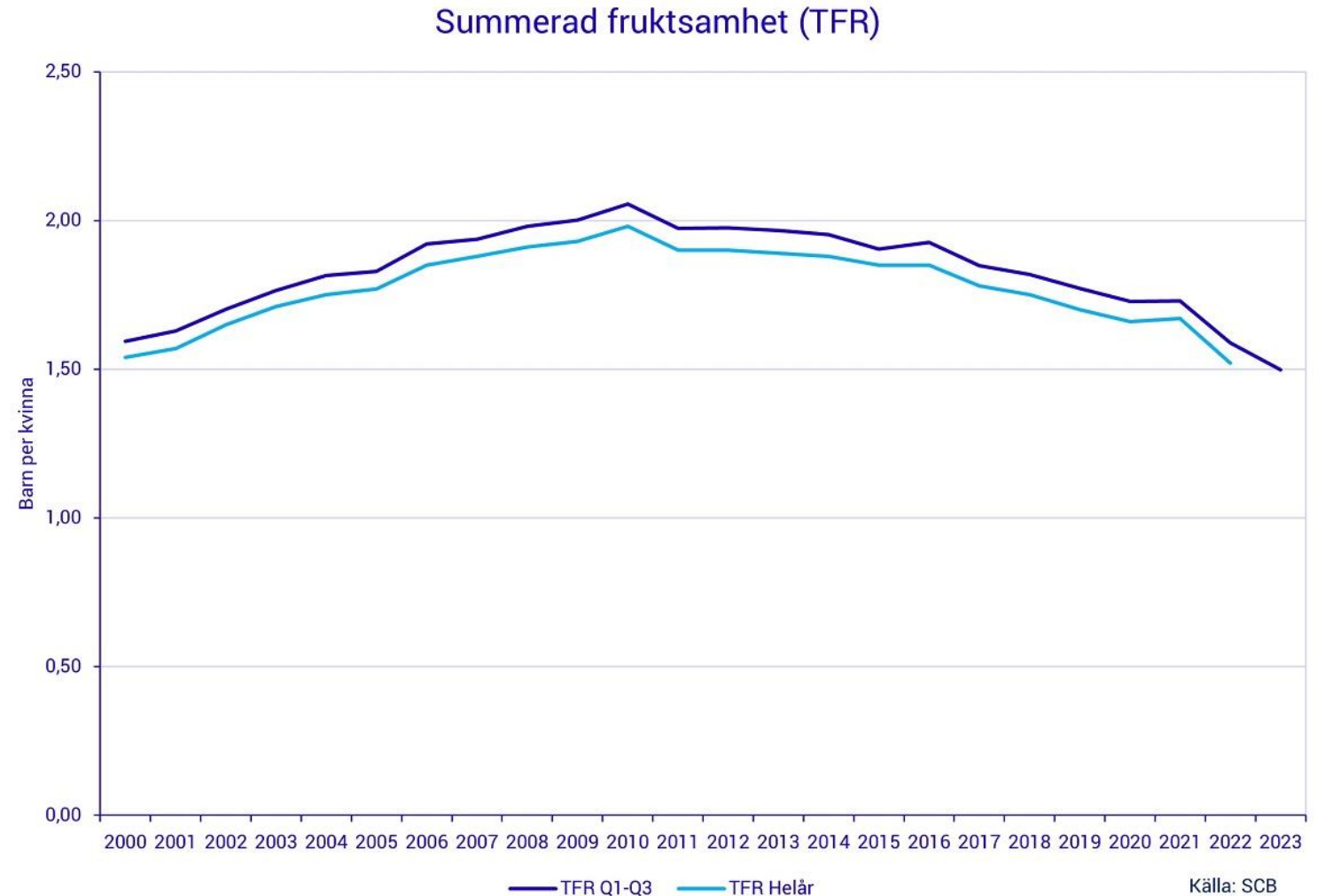

SCB:s prognos 2023-2033:

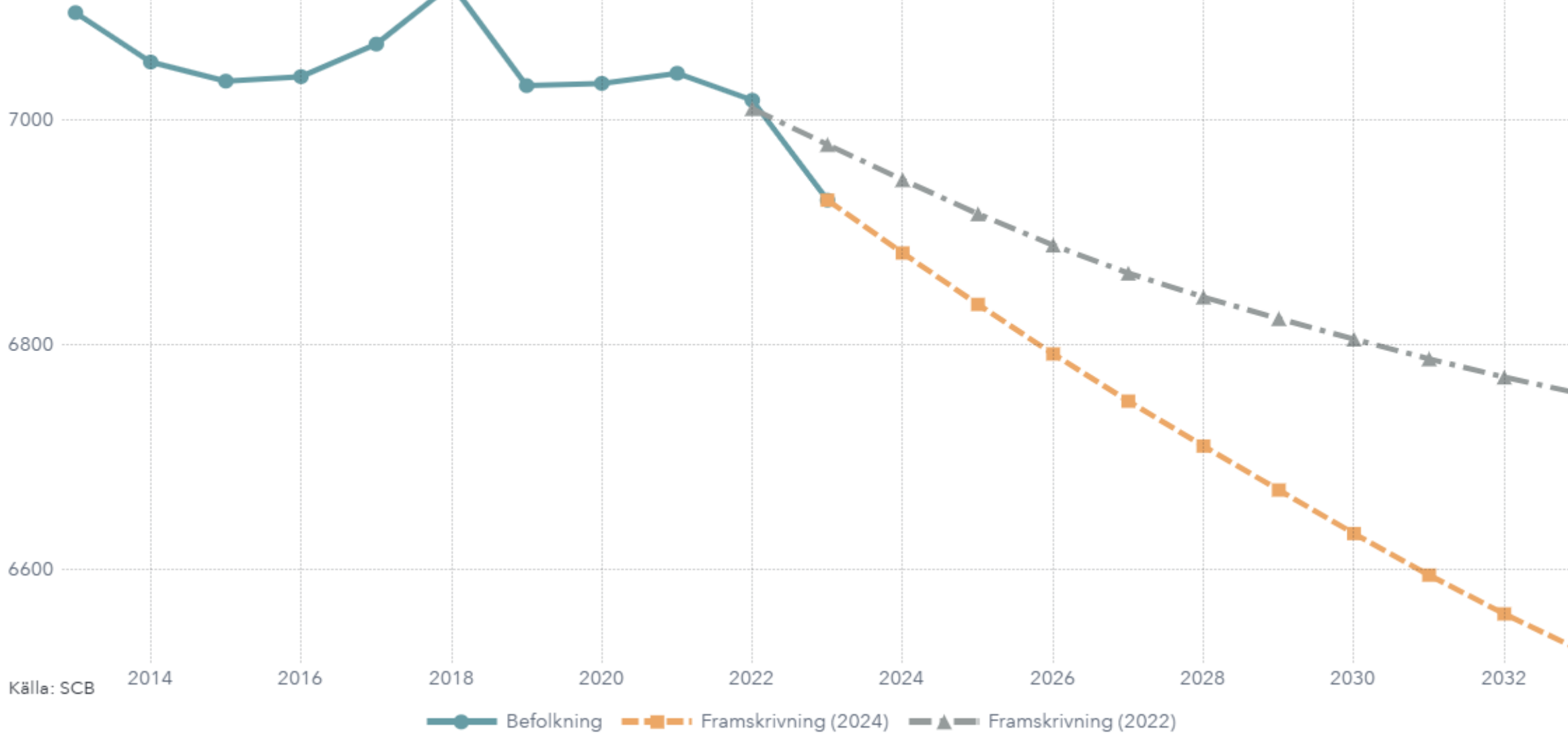
- Betydligt färre barn
- Marginell ökning av personer i åldern 25-60 år
- Fler äldre & längre liv.

Lägre barnafödande i nationellt

- 2010 föddes i snitt cirka 2 barn per kvinna
- 2024 föddes 1,43 barn per kvinna och trenden är nedåtgående
- Lägsta barnafödandet någonsin i Sverige
- Det krävs 2,1 barn per kvinna för en konstant befolkning

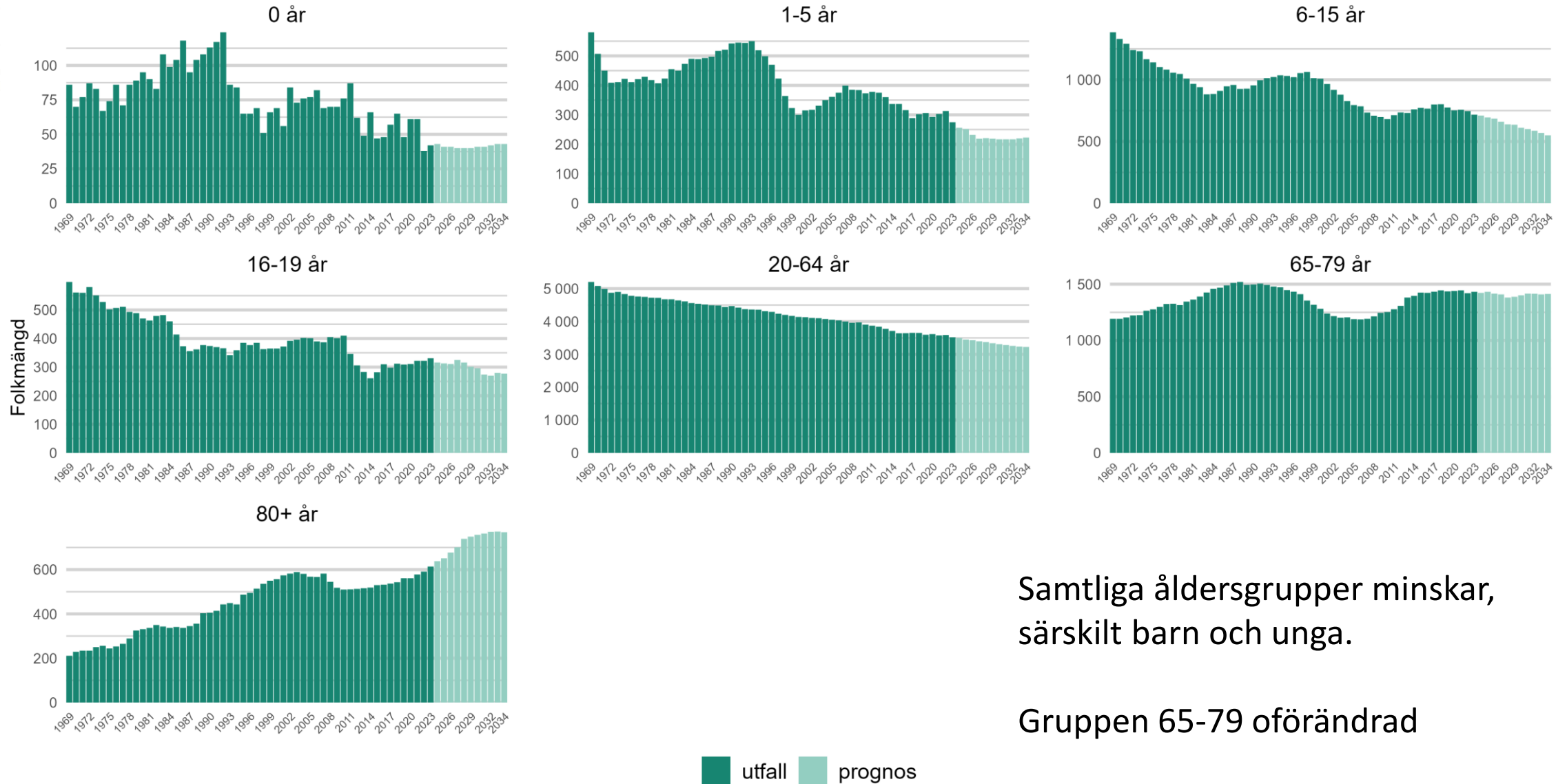

Befolkningsförändring i Älvdalen, Alla åldrar

Källa: SCB

Befolkning i Älvdalen år 1969-2023 samt befolkningsprognos 2024-2034

Samtliga åldersgrupper minskar, särskilt barn och unga.

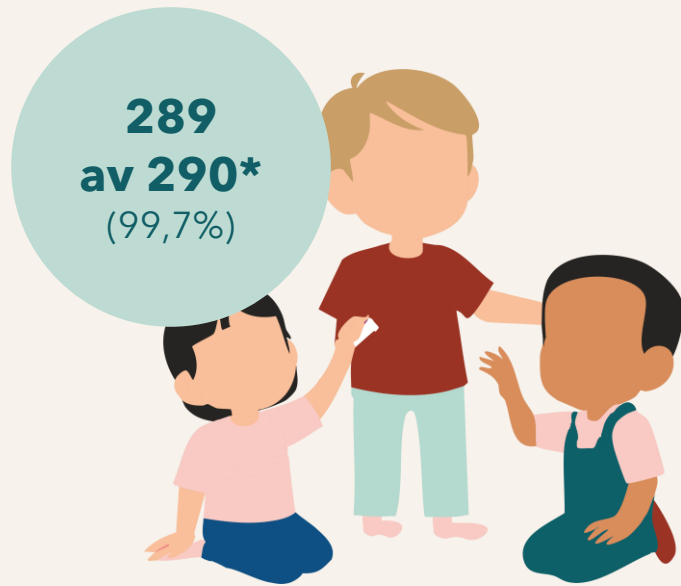
Gruppen 65-79 oförändrad

80+ kraftigt ökande

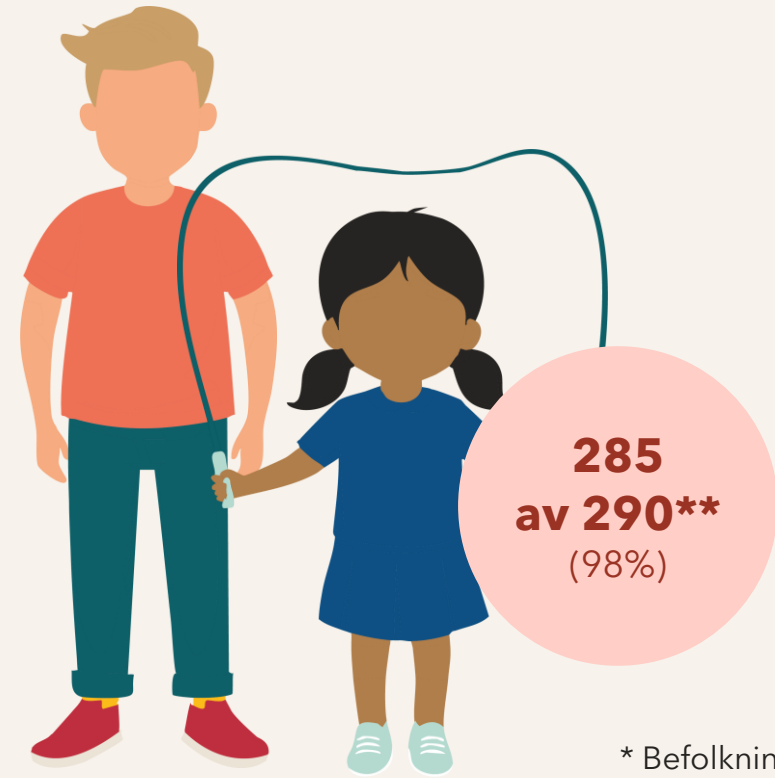

SKOLA

Kommuner där barnantalet minskar 2023-2033

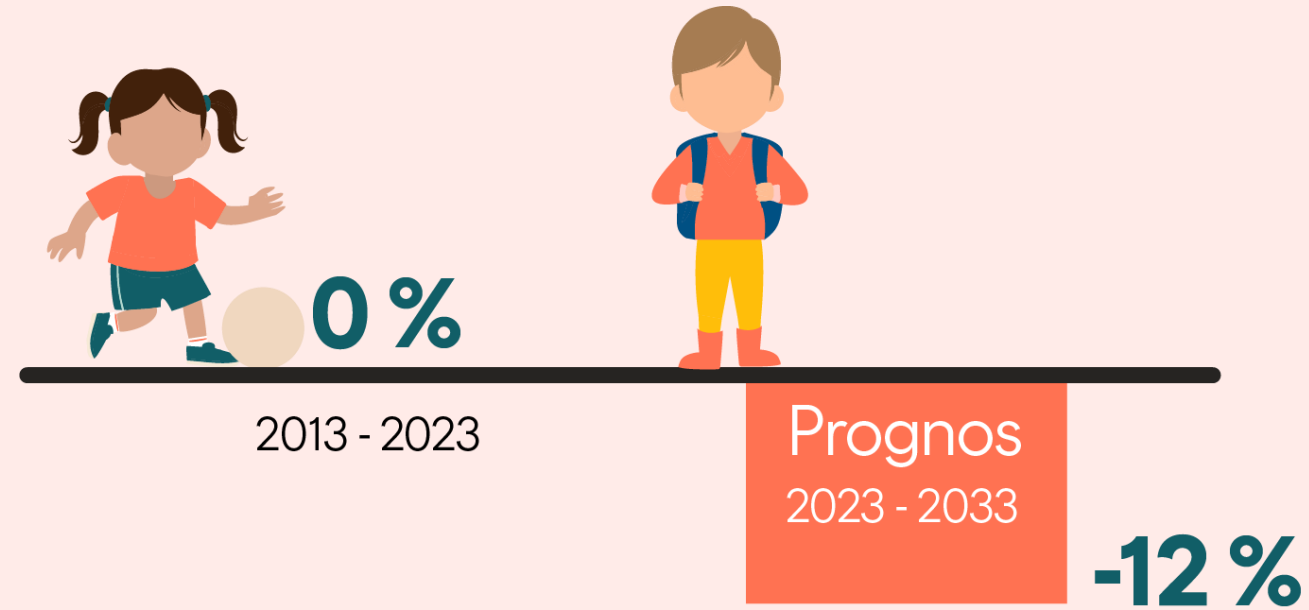
Barn i förskola
1-5 år

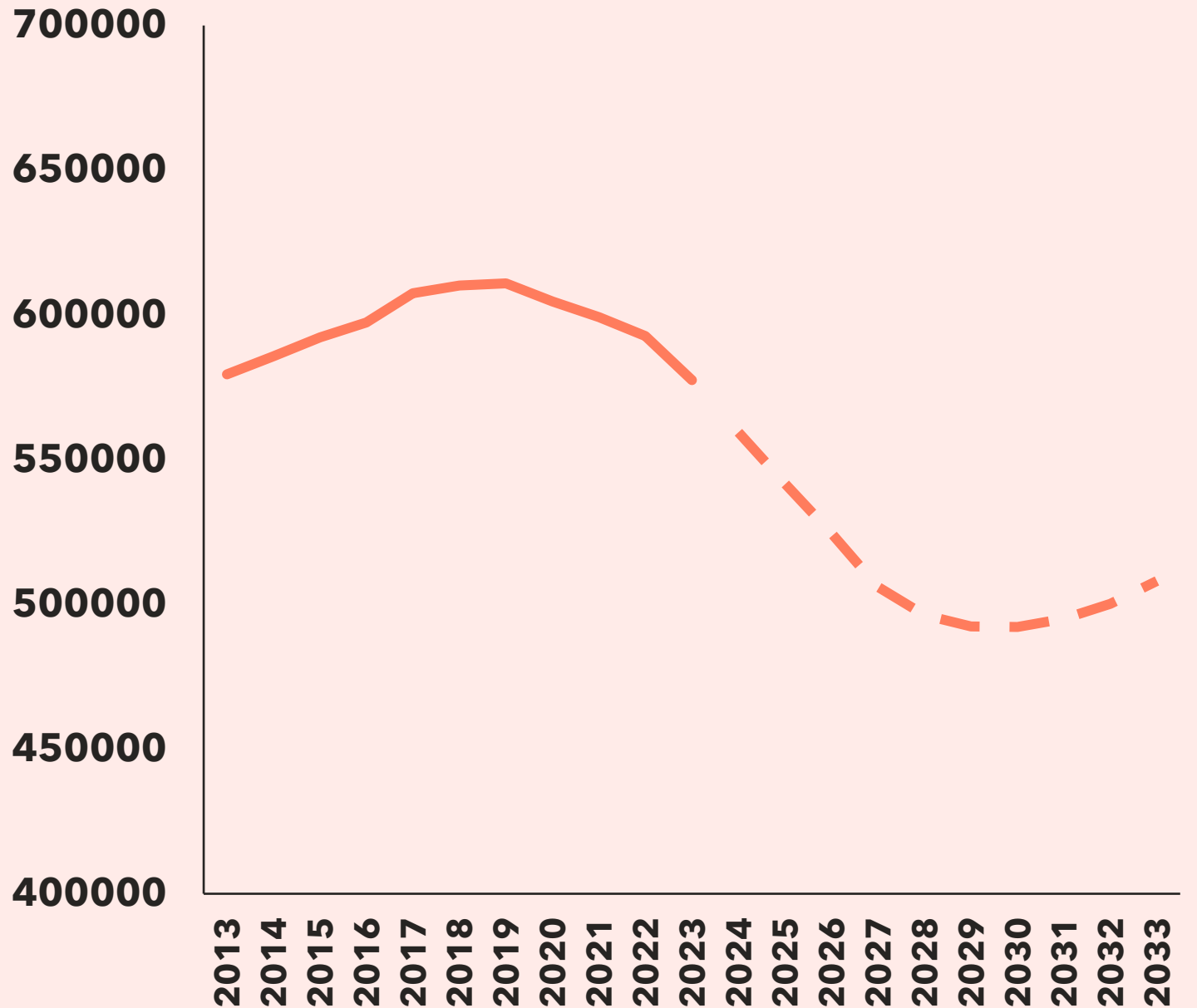
Barn i grundskola
6-15 år

* Befolkningsprognosen visar att Uppsala kommun kommer växa något.
** I Kungälv, Trosa, Svedala, Berg & Åre växer andelen 6-15-åringar något.
Källa: Statistiska Centralbyrån

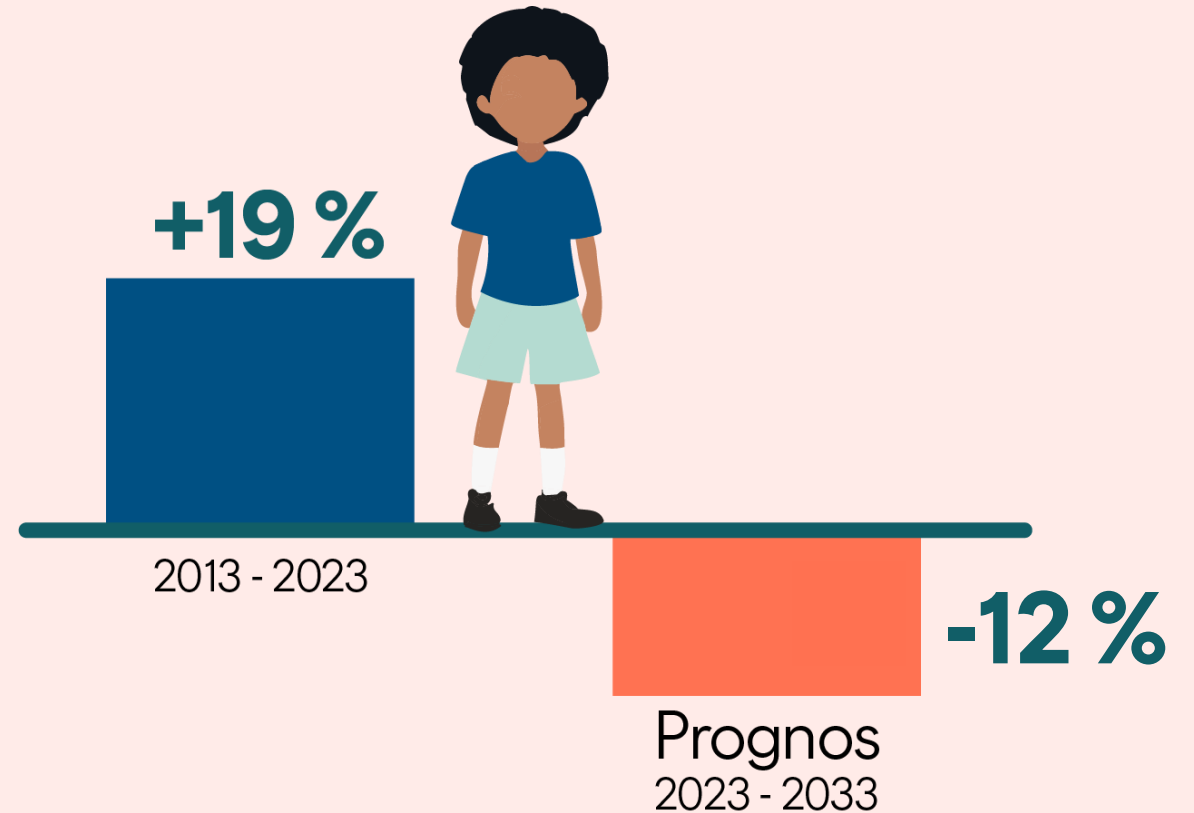
Antalet barn i förskoleålder (1-5 år) minskar

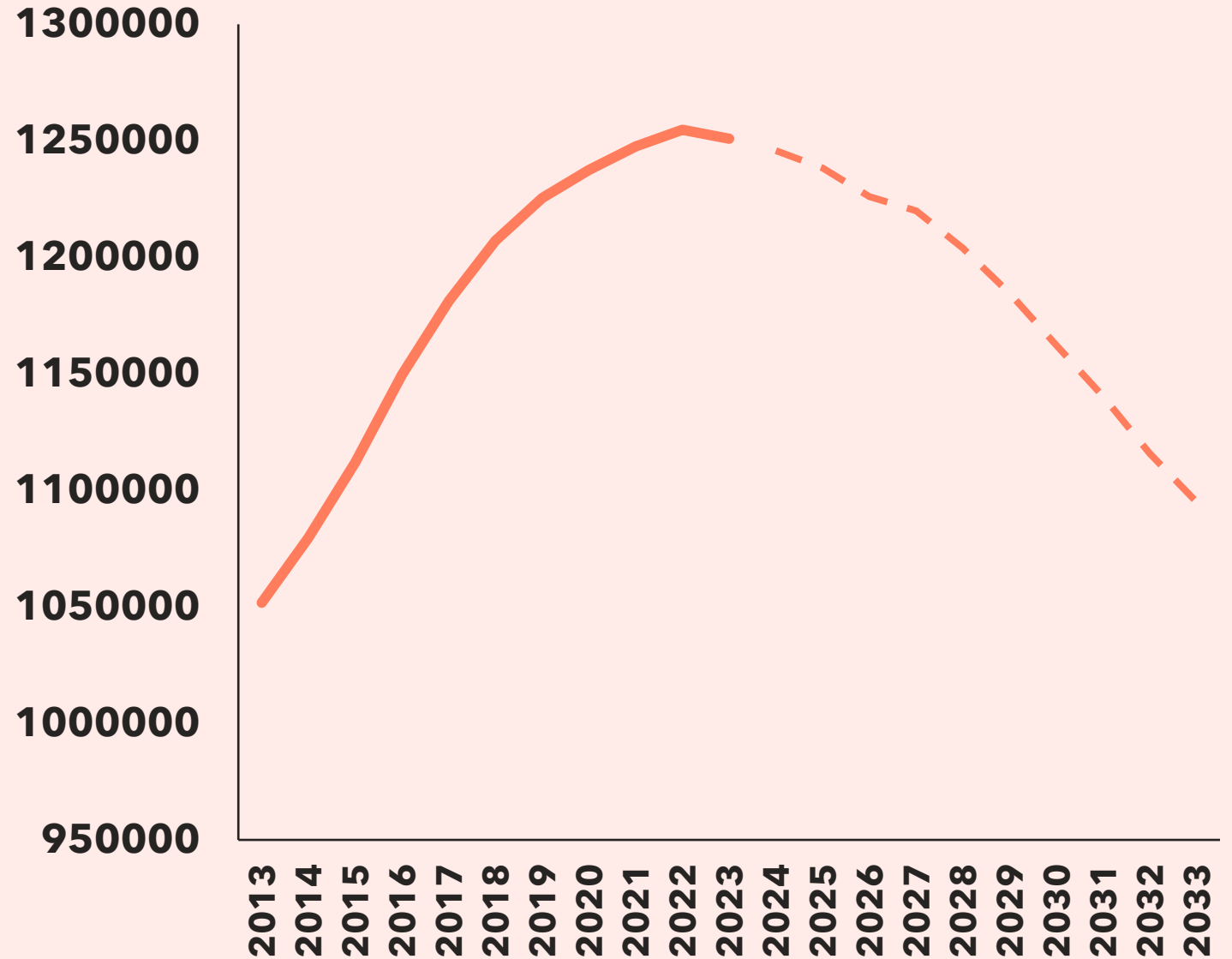
Barn 1-5 år började minska efter 2019

Antalet barn i grundskoleålder (6-15 år) minskar

Barn 6–15 år började minska efter 2022

Så påverkas förskolor och skolor av demografin

- Befintliga förskole- och skolstrukturer behöver ses över och anpassas.
- Utebliven anpassning innebär en utmaning för kvalitet och likvärdighet.
- Minskade barnkullar ökar konkurrensen mellan kommunala och fristående förskolor och skolor.
- Lokala skillnader kräver anpassade strategier.
- Kompetensförsörjningen är i ett nytt läge.

Fokus på kvalitet och likvärdighet

- **säkerställa kvalitet och likvärdighet** för barn och elever.
- En **hållbar skolorganisation** ger långsiktig nytta för alla elever.
- Det innebär en **klokare resursanvändning** med fokus på undervisningskvalitet och likvärdighet (istället för lokaler)
- **bättre förutsättningar för rekrytering** av behörig personal.

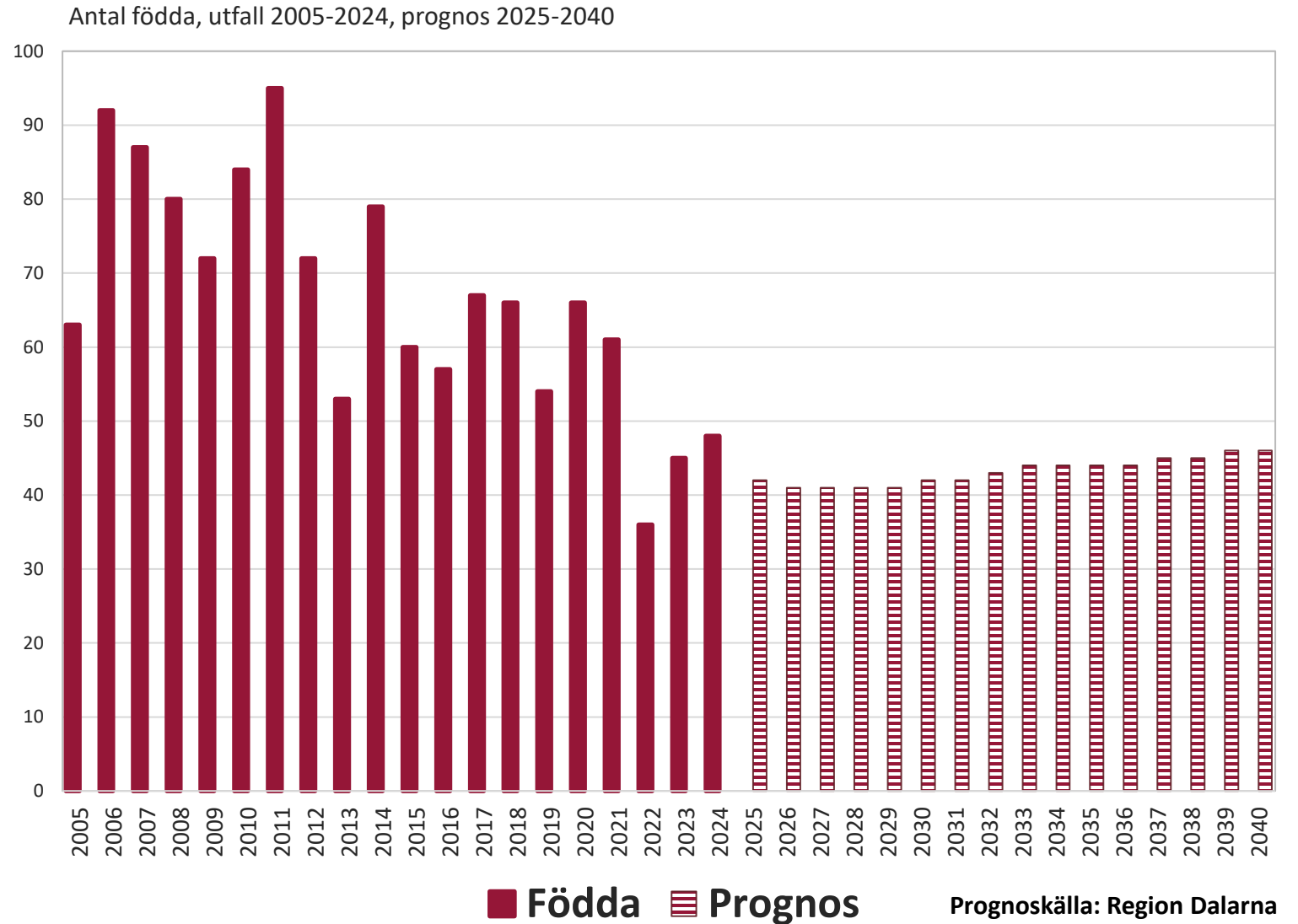

ÄLVDALENS KOMMUN

Prognoskälla: Region Dalarna

Födelsetal, Älvdalens kommun

Utvecklingen kommande 20 åren innebär närmare en halvering av födslarna i kommunen.

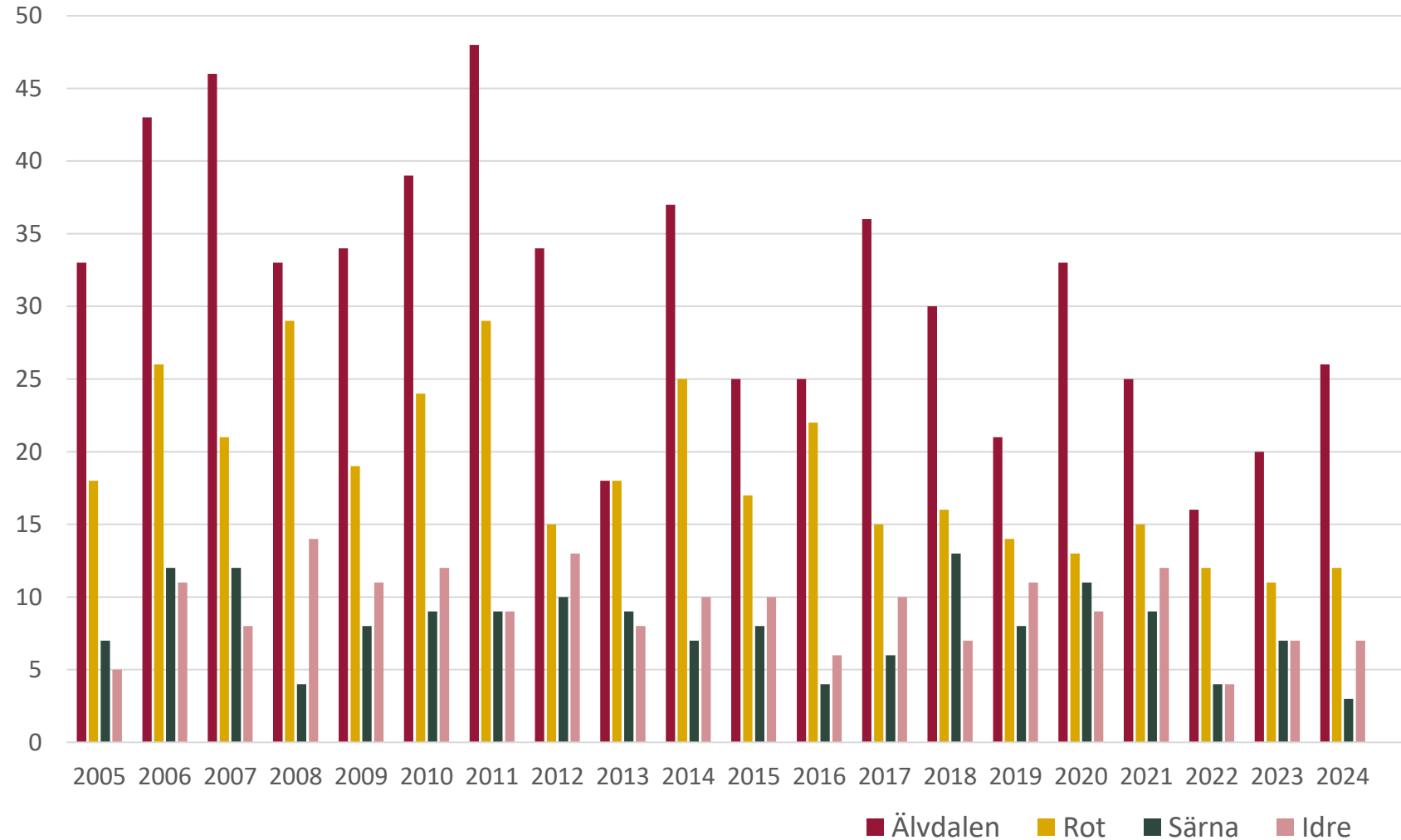

Födda barn per upptagningsområde (skola)

Stadig nedgång i samtliga upptagningsområden senaste 15 åren.

Födda per år

- Älvdalen: ca 40 → 25 barn
- Rot: ca 25 → 12 barn
- Särna: ca 10 → 3 barn
- Idre: ca 12 → 7 barn

Antal födda per upptagningsområde (skola)

Stadig nedgång i samtliga
upptagningsområden
senaste 15 åren

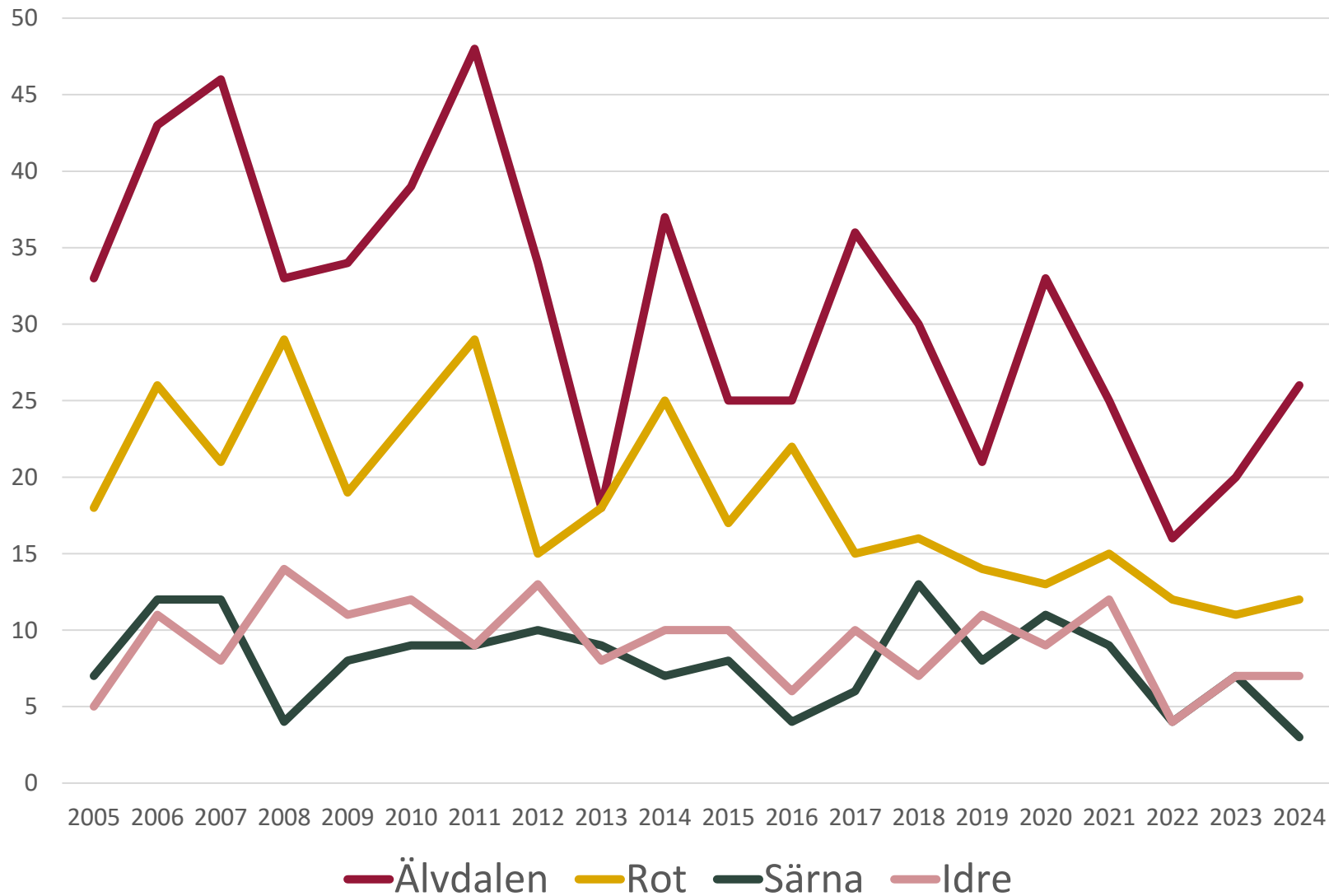
Födda per år

Älvdalen ca 40 → 25 barn

Rot ca 25 → 12

Särna ca 10 → 3

Idre ca 12 → 7

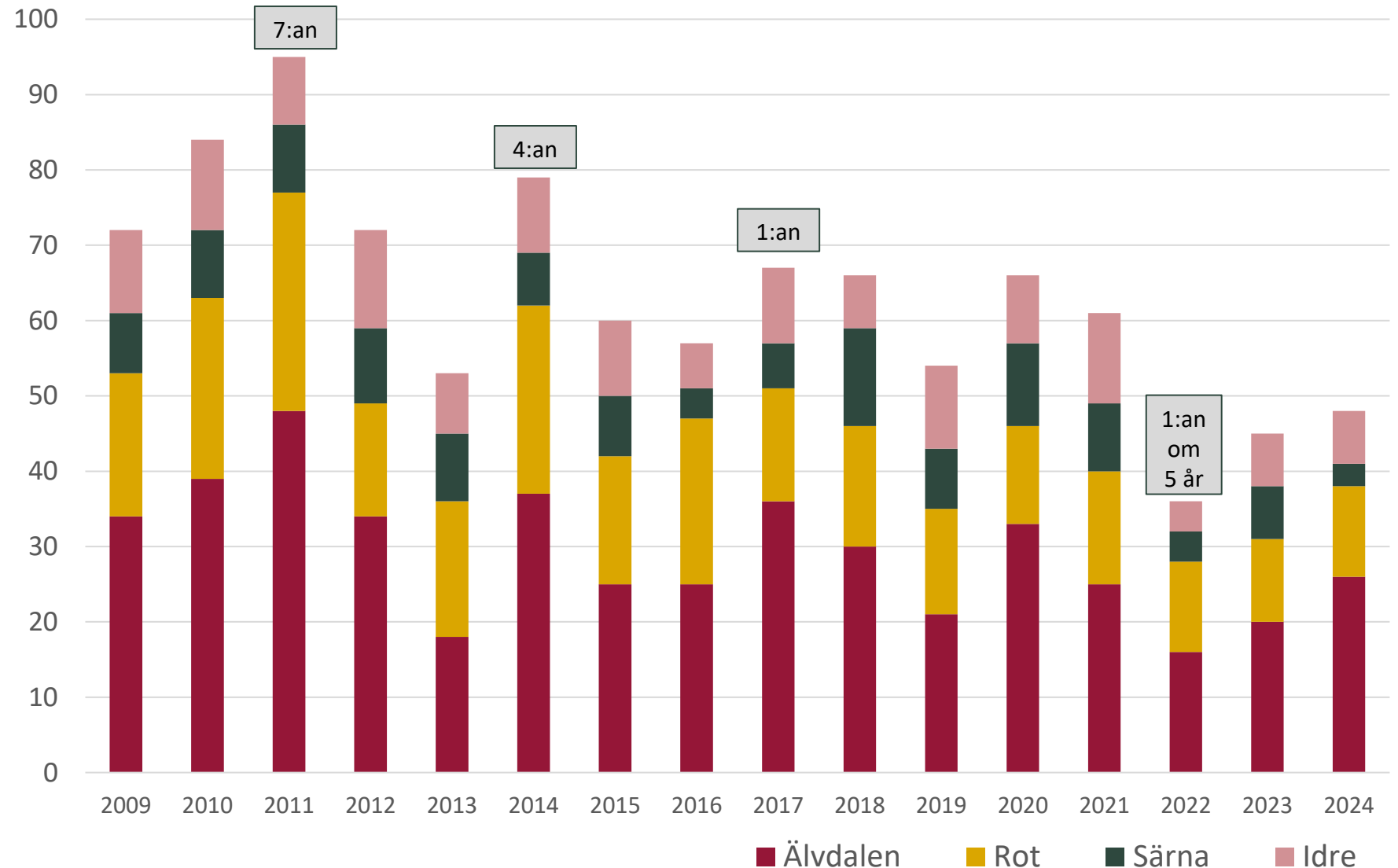

Födda elever per år och upptagningsområde (skola)

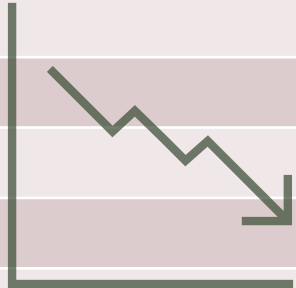
Elever i 1a klass 2025: 67
Elever i 1a klass 2030: 36

2022 års födslar enskilt
lägsta under senare år.

Trend med låga födslar
tydligt även 2023-2024.

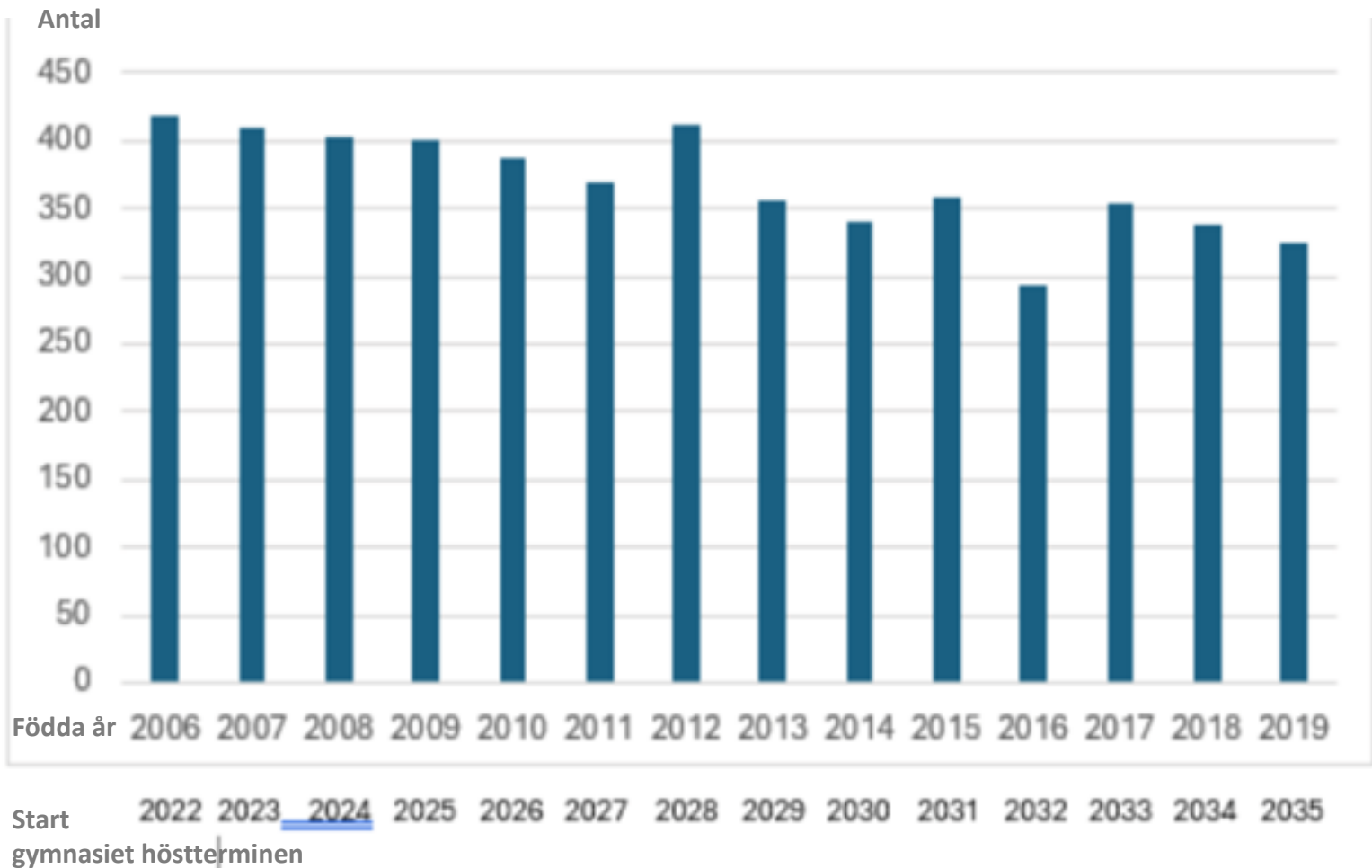

Förväntad utveckling elevantal

Läsår 2024/2025			
<u>skola</u>	Antal elever		
Strandskolan	132		
Buskoviuskolan	47		
Rot	124		
Älvdalsskolan	403		
Summa:	706		
Läsår 2030/2031			
<u>skola</u>	Antal elever	Förändring (%)	
Strandskolan	113	-14 %	
Buskoviuskolan	42	-11 %	
Rot	90	-27 %	
Älvdalsskolan	314	-22 %	
Summa:	559	-21 %	

Gymnasieskolan

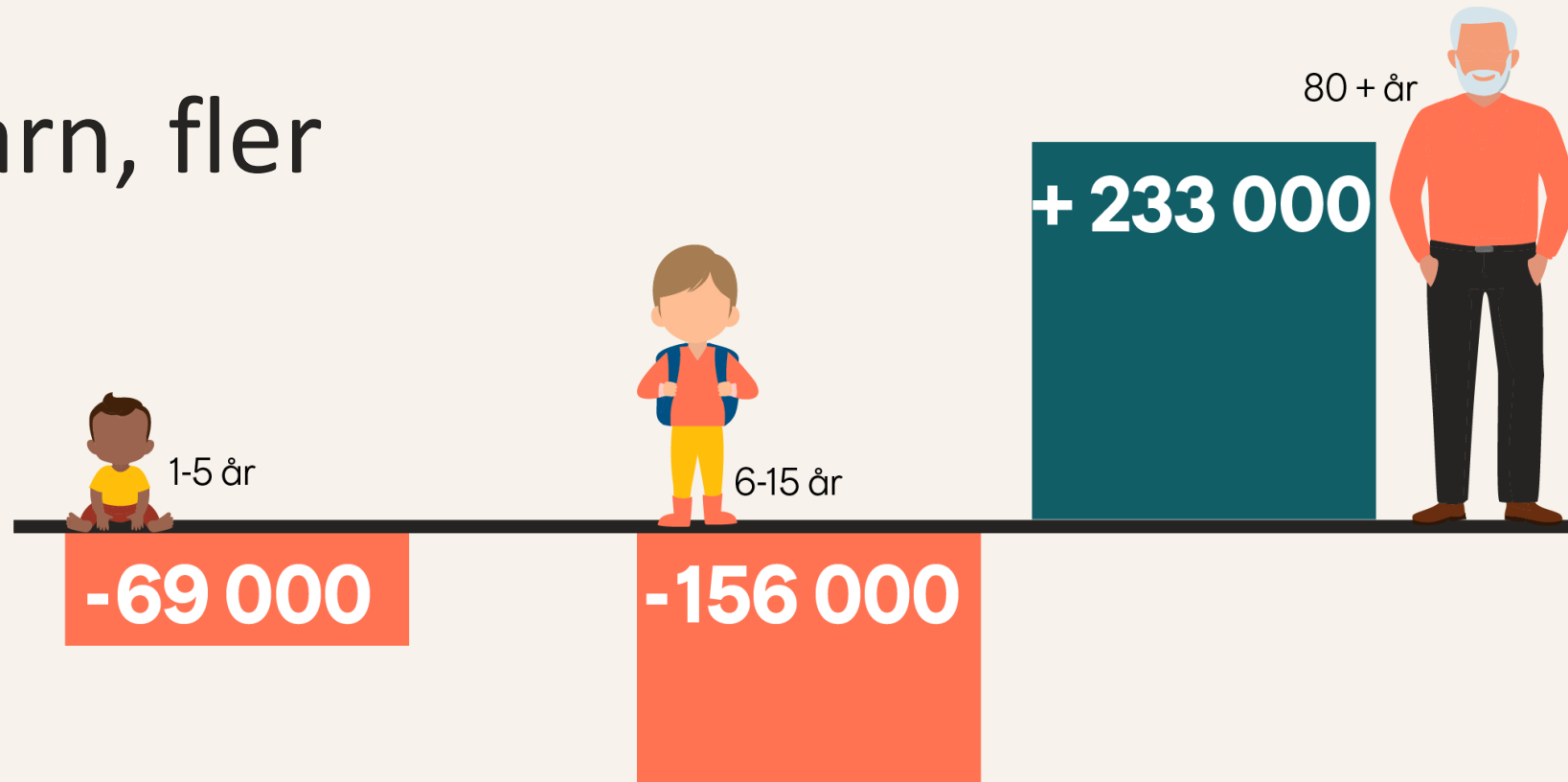
- Fram till ht 2030 minskar elevkullarna med ca 120 elever (MOÄ).
- Sedan fram till 2035 med ytterligare ca 90 elever.
- Plus minskningen i andra kommuner
- Idag har Mora gymnasium ca 1050 elever
- Kommunen äger lokalen där ÄUC bedriver verksamhet samt äger ca 24 % av bolaget.

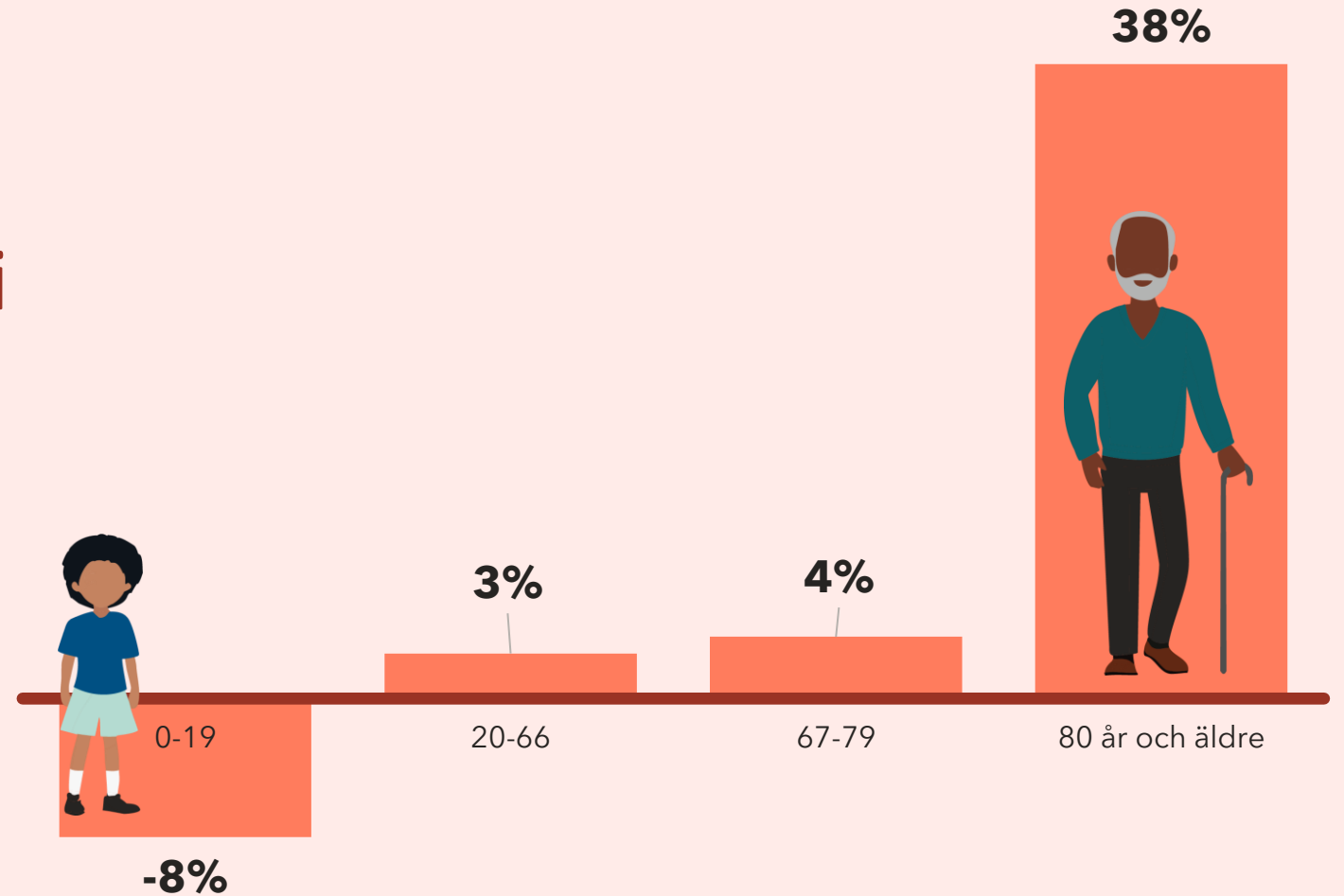
ÄLDREOMSORG

Färre barn, fler äldre

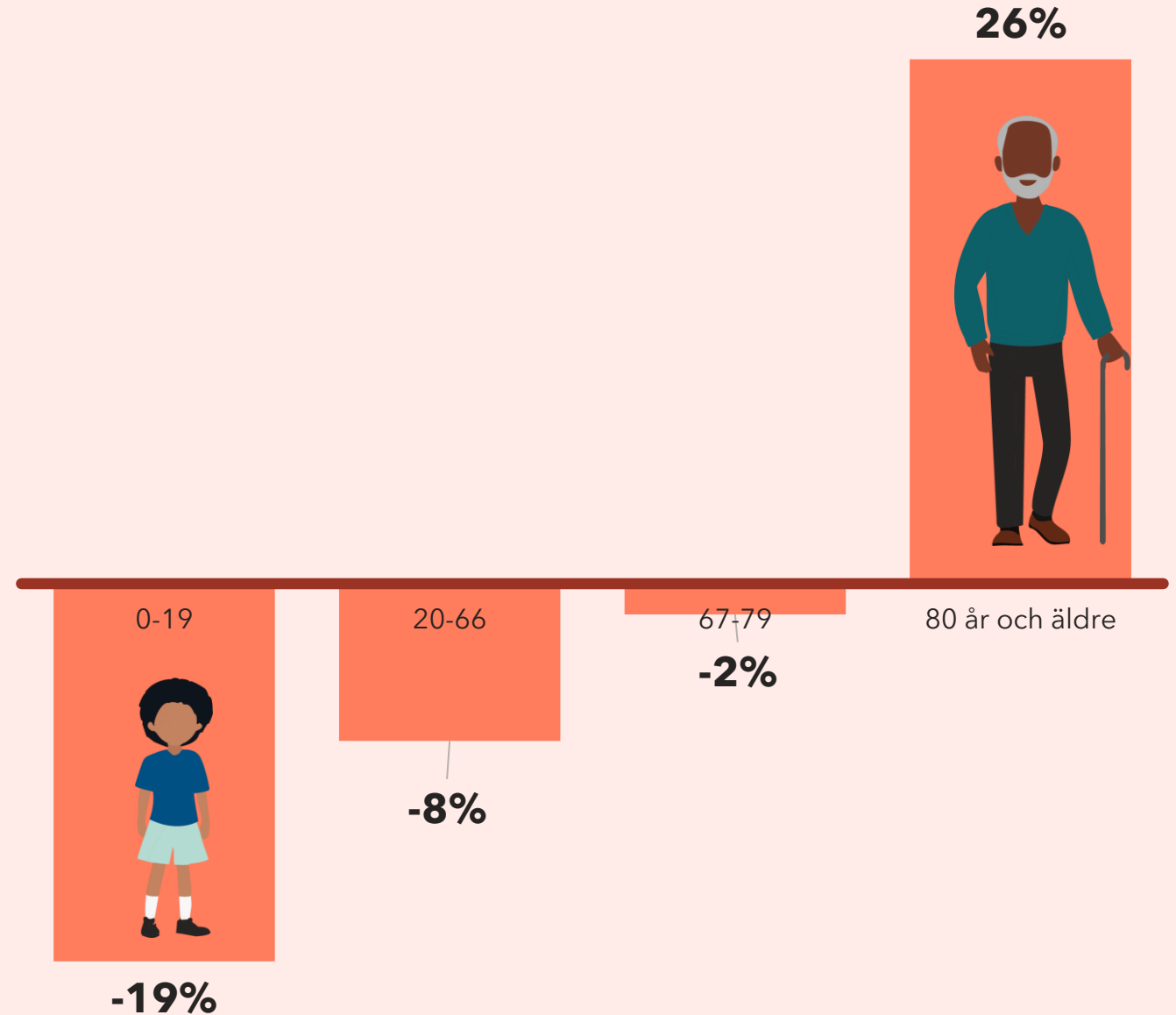
Befolkningsförändring i Sverige

Visar hur befolkningen i Sverige
utvecklas fram till 2033.

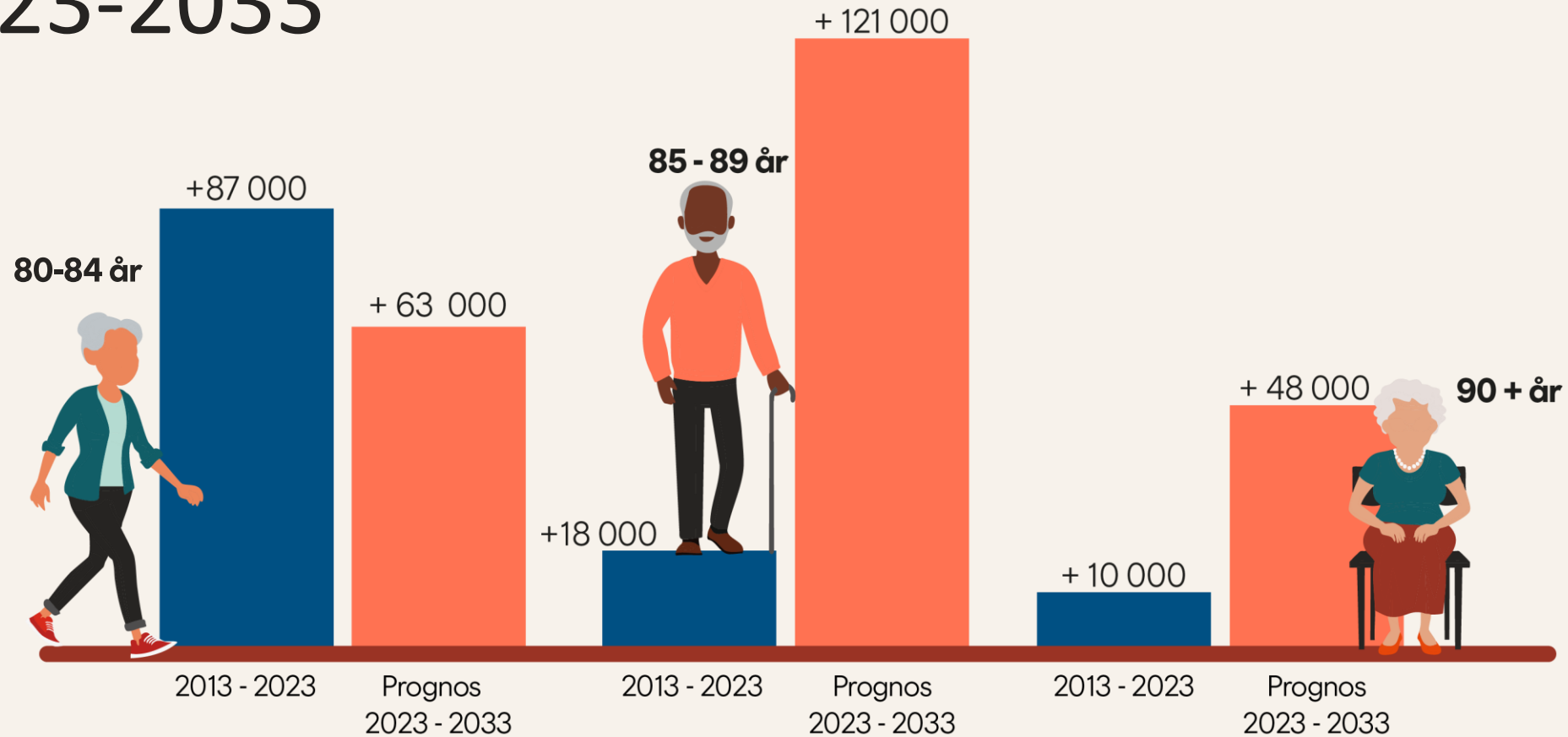

Befolkningsförändring i Älvdalens kommun

- Visar hur befolkningen i Älvdalens kommun utvecklas fram till 2033.

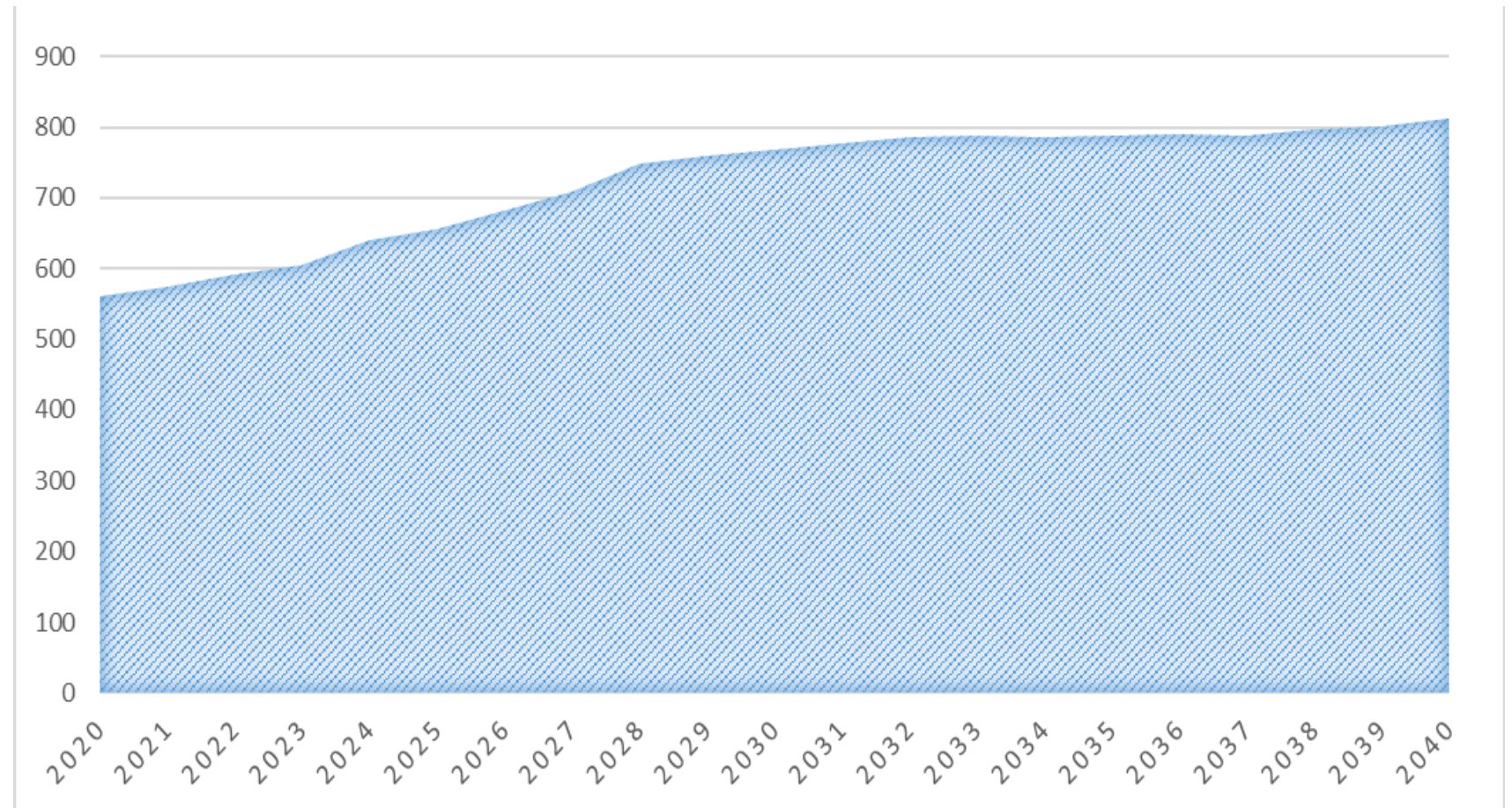

Framföralit personer 85+ år som ökar 2023-2033

Antal personer 80 + Älvdalens kommun

- 2020: 560
- 2040: 813
- 45% ökning 20 år

Älvdalens kommun
Älvdalen tjelste

Utöver skola och äldreomsorg

Även den övriga kommunala verksamheter står inför förändringar

- Kultur och fritid
- Räddningstjänst
- LSS
- Köken
- Kommunhus

Kultur och fritid

- Idag tre simhallar som är byggda mellan 1973-1992
- Att ersätta dessa skulle kräva investeringar på 700-800 mkr, dvs dubblera kommunens låneskuld
- Så det behövs långsiktighet
- Kommunen äger och förvaltar och i vissa fall sponsrar flertal kulturbyggnader/verksamheter samt även inom fritid
- Tre fritidsgårdar
- Tre bibliotek

Älvdalens kommun
Älvdalen tjelste

Räddningstjänst

- Behov av övningsfält i nordvästra Dalarna
- Den ökade turismen i Idre innebär sannolikt på sikt krav på ökad bemanning. Heltidsbemanning?
- eventuellt behov av ny brandstation
- säkerhetsläget påverkar också uppdraget

Älvdalens kommun
Älvdalen tjelste

Övriga lokaler

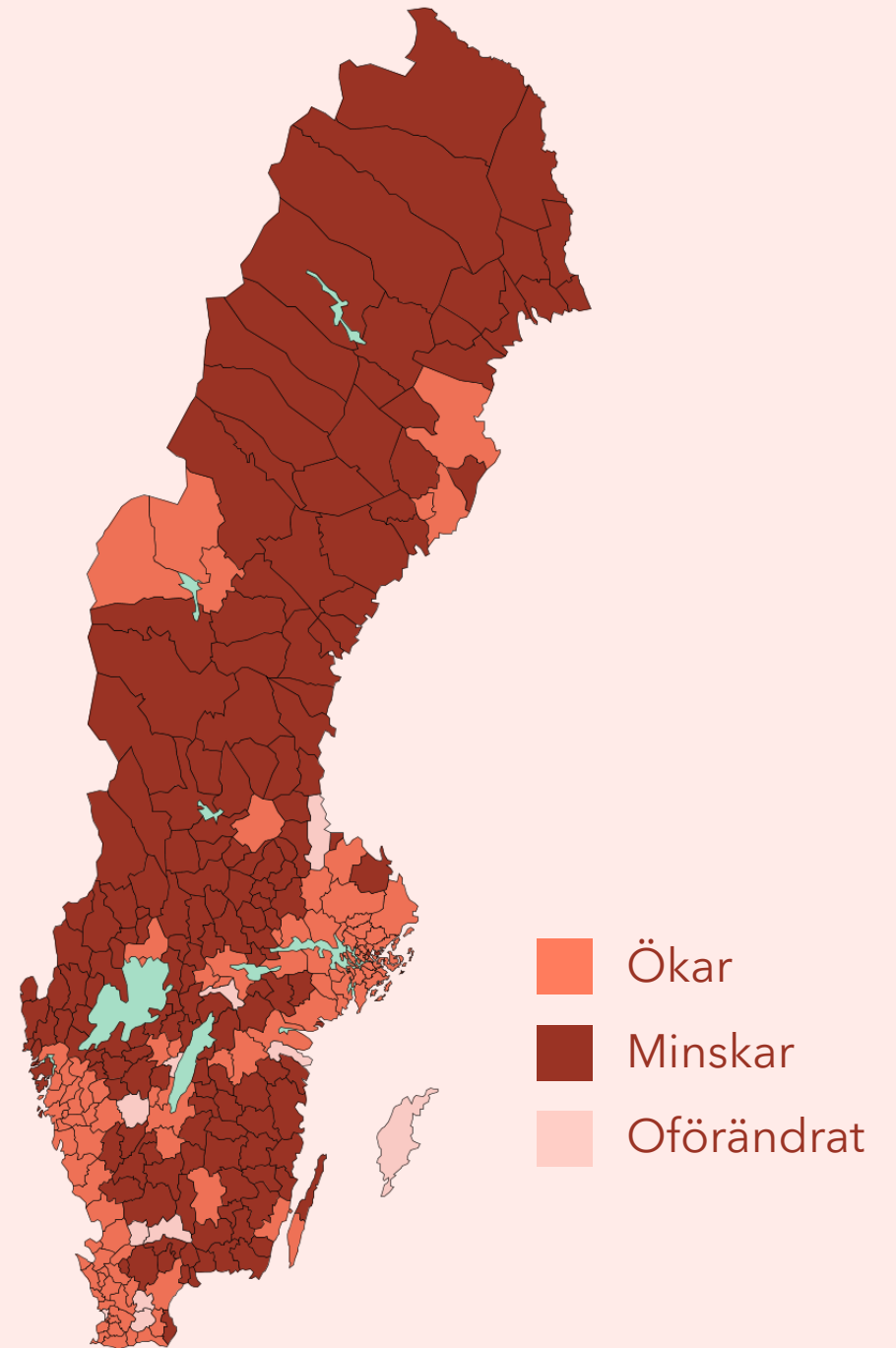
- Två LSS boenden (varav en ägs externt)
- Flera av köken har stora underhållsbehov samt behöver organiseras utifrån skolan och vårdens behov

A group of people in a meeting with their hands stacked in a high-five gesture, symbolizing teamwork and success. The background is bright and out of focus, suggesting a window or a well-lit room. The text 'KOMPETENSFÖRSÖRJNING' is overlaid in the center of the image.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

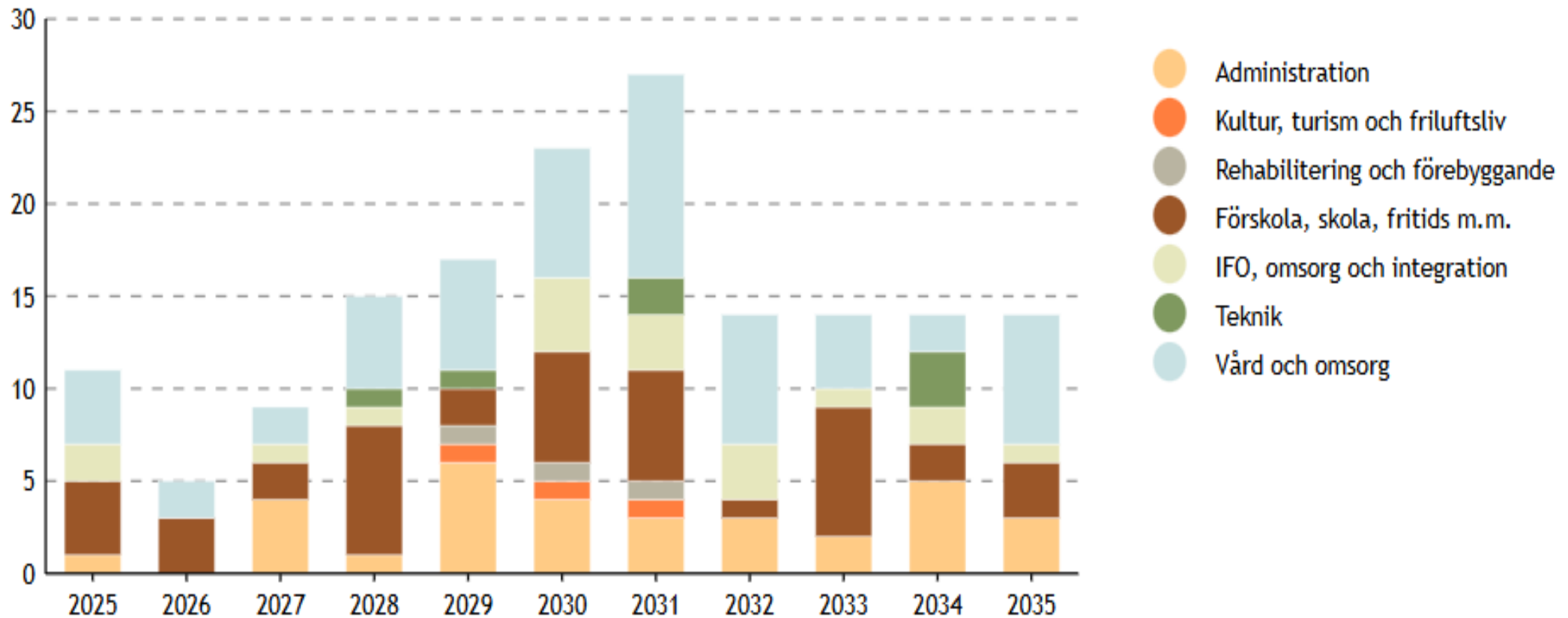
I 6 av 10 kommuner minskar personer i arbetsför ålder

Förändring personer 20-66 år 2023-2033

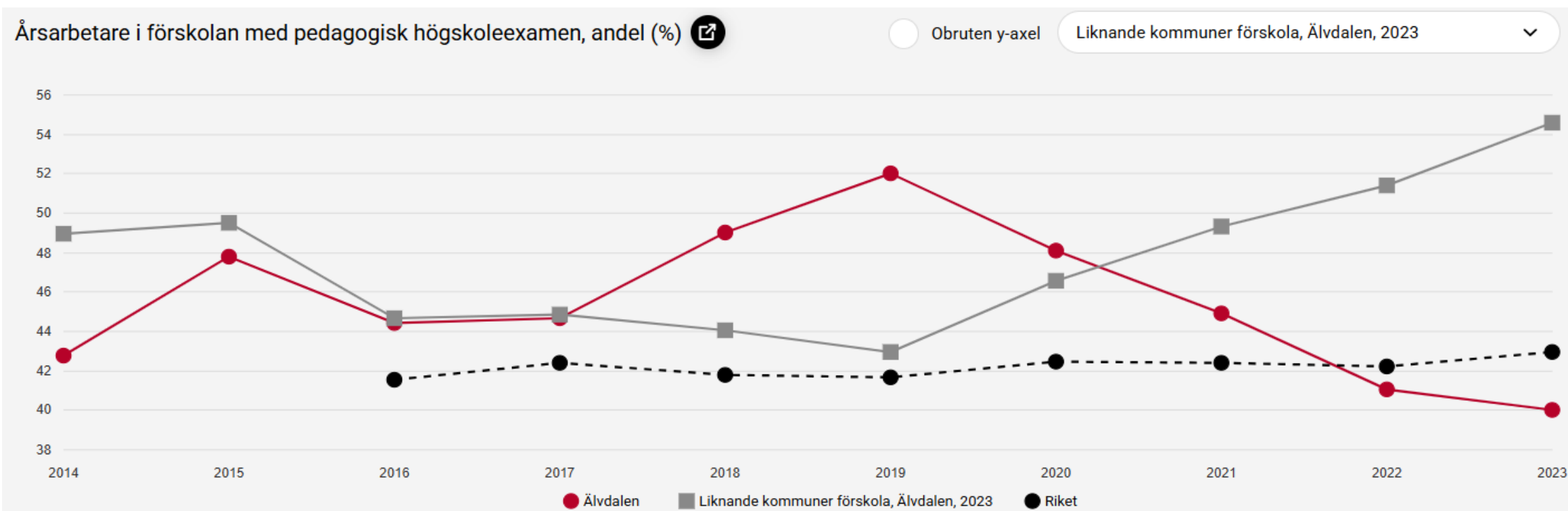

Pensionsavgångar i Älvdalens kommun

Viktigt att arbeta för utbildad personal inom förskolan

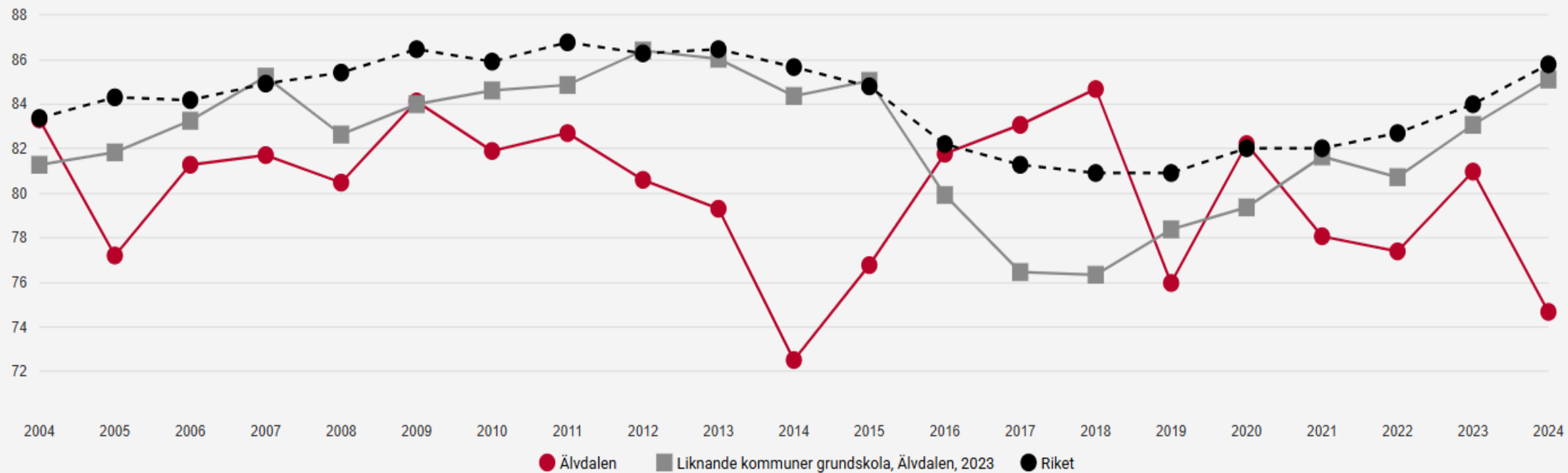
och i grundskolan

Lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)

Obruten y-axel

Liknande kommuner grundskola, Älvdalen, 2023

Älvdalens kommun
Älvdalens tjeilte

PRIORITERING O KOSTNAD

SKA VI HA MED??

Demografi & lokal politik

- Det är svårt att prioritera om.
- Men att låta bli att prioritera om är också en prioritering.
- Vissa gynnas, andra missgynnas av förändring. Det är samma sak med icke-förändring.

Älvdalens kommun
Älvdalens tjetle

Kostnad per elev respektive brukare 2023

- Förskoleklass- årskurs 9: 163 000 kr per elev
- Särskilt boende: 1 314 000 kr per brukare
- Hemtjänst: 478 000 kr per brukare
- Förskola: 195 000 kr per barn

Strategi utifrån lokala förutsättningar

Arjeplog

Utveckling 2023 till 2033

- Från 2 609 till 2 313 invånare
- Från 111 till 80 barn 1- 5 år
- Från 246 till 190 barn 6 -15 år

Strategier: Långtgående centralisering, mellankommunalt samarbete på alla nivåer, fjärrundervisning.

Danderyd

Utveckling 2023 till 2033

- Från 32 419 till 30 874 invånare
- Från 1 566 till 1 326 barn 1 - 5 år
- Från 4 693 till 3 631 barn 6 - 15

Strategier: Förbättrad styrning och ledning, effektivisering av lokalanvändning, förbättrad resursfördelningsmodell och dialog med intressenter.

Kontenta

- Många platser krymper
- Vi behöver prata om hur vi ska få till bra och fungerande samhällen, även på de platser där man inte blir fler.

Kommunal politik och förvaltning har en viktig roll.

Älvdalens kommun
Älvdalen tjeilte

Vad kan vi göra tillsammans?

- Medborgarnas behov
- Medarbetarnas rättigheter och skyldigheter
- Tillgång till resurser i form av personal och pengar
- Lösningar och strategier
- Vi vill samarbeta och ha en öppen kommunikation

Vad är en kommunal serviceplan?

En kommunal serviceplan visar var och varför kommunal verksamhet ska bedrivas i framtiden.

- **Befolkningsförändringar** – Vilka förändringar sker i respektive åldersgrupp?
- **Behov och prioriteringar** – Hur anpassar vi skola, vård och omsorg?
- **Ekonomisk påverkan** – Hur kan resurser fördelas hållbart?
- Men beslut skall tas på bra underlag och med god framförhållning
- Det är helt enkelt "En strategi utifrån lokala förutsättningar"

SKR:s visualiseringsverktyg

- Visar hur befolkningen i Sverige utvecklas fram till 2033.
- Finns för riket, län & alla landets 290 kommuner
- Grunddatan från SCB.
- Länk till: [SKR:s visualiseringsverktyg](#)

Älvdalens kommun
Älvdaelien tjielte

Reflektioner och frågor

0251-313 00

kommun@alvdalen.se

